

БЕЛАРУСКІ КЛЯНДЛРІ 1981

Галоўнае праўлінне

Беларускага грамадска-культурнага таварыства

Беласток

1981

Рэдакцыйны камітэт

А. Баршчэўскі, Г. Валкавыцкі (старшыня камісіі), М. Гайдук,
Я. Зенюк, В. Склубоўскі, Ю. Туронак, В. Швед

Рэдактар
Мікалай Гайдук

Вокладка
Ірына Цыбік-Лемеш

Карэктар
Валянціна Жэшка

Wydawca: Zarząd Główny Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Białymostku. Oddano do składania 9.VII.1980 r., druk ukończono w grudniu 1980 r., ark. druk. 16, ark. wyd. 19. Nakład 5000 egz. Cena zł 25,—

Druk: Białostockie Zakłady Graficzne zam. 1105 I-1

СКАРОЧАНЫ КАЛЯНДАР НА 1981 ГОД

СТУЛЗЕНЬ					ЛЮТЫ					САКАВІК					
П.	5	12	19	26		2	9	16	23		2	9	16	23	30
А.	6	13	20	27		3	10	17	24		3	10	17	24	31
С.	7	14	21	28		4	11	18	25		4	11	18	25	
Ч.	1	8	15	22	29		5	12	19	26		5	12	19	26
П.	2	9	16	23	30		6	13	20	27		6	13	20	27
С.	3	10	17	24	31		7	14	21	28		7	14	21	28
Н.	4	11	18	25		1	8	15	22		1	8	15	22	29
КРАСАВІК					МАЙ					ЧЭРВЕНЬ					
П.	6	13	20	27		4	11	18	25		1	8	15	22	29
А.	7	14	21	28		5	12	19	26		2	9	16	23	30
С.	1	8	15	22	29		6	13	20	27		3	10	17	24
Ч.	2	9	16	23	30		7	14	21	28		4	11	18	25
П.	3	10	17	24		1	8	15	22	29		5	12	19	26
С.	4	11	18	25		2	9	16	23	30		6	13	20	27
Н.	5	12	19	26		3	10	17	24	31		7	14	21	28
ЛІПЕНЬ					ЖНІВЕНЬ					ВЕРАСЕНЬ					
П.	6	13	20	27		3	10	17	24	31		7	14	21	28
А.	7	14	21	28		4	11	18	25			1	8	15	22
С.	1	8	15	22	29		5	12	19	26		2	9	16	23
Ч.	2	9	16	23	30		6	13	20	27		3	10	17	24
П.	3	10	17	24	31		7	14	21	28		4	11	18	25
С.	4	11	18	25		1	8	15	22	29		5	12	19	26
Н.	5	12	19	26		2	9	16	23	30		6	13	20	27
КАСТРЫЧНИК					ЛІСТАПАД					СНЕЖАНЬ					
П.	5	12	19	26		2	9	16	23	30		7	14	21	28
А.	6	13	20	27		3	10	17	24			1	8	15	22
С.	7	14	21	28		4	11	18	25			2	9	16	23
Ч.	1	8	15	22	29		5	12	19	26		3	10	17	24
П.	2	9	16	23	30		6	13	20	27		4	11	18	25
С.	3	10	17	24	31		7	14	21	28		5	12	19	26
Н.	4	11	18	25		1	8	15	22	29		6	13	20	27

Гадоў таму:

- 235 12.1.1746 г. нар. швейцарскі педагог-дэмакрат Іаган Песталоці (пам. 17.2.1827 г.) — адзін з заснавальнікаў народнай школы, патрабаваў гарманічнага развіцця прыродных здольнасцей чалавека.
- 225 27.1.1756 г. нар. аўстрыйскі кампазітар Вальфганг Моцарт (пам. 5.12.1791 г.), аўтар опер „Выкраданне з серала“ (1782), „Вяселле Фігара“ (1786), „Дон Жуан“ (1787) і інш., разам 17 опер, 2 араторый, 50 сімфоній.
- 155 16.1.1826 г. нар. Рамуальд Траўгут (загінуў у 1864 г.) — кіраўнік Студзенскага паўстання 1863 г., сябра К. Каліноўскага.
- 27.1.1826 г. нар. рускі пісьменнік Міхail Салтыкоў-Шчадрын (пам. 10.5.1889 г.), аўтар „Гісторыі аднаго горада“ (1879), „Казкі“ (1886), „Паны Галаўлёвы“ (1880), „Пашахонская даўніна“ (1889) і інш.
- 140 8.1.1841 г. нар. у Бельскому Падляшскім польскі публіцыст і пісьменнік Юзэф Такажэвіч (пам. 2.8.1919 г.), арганізаваў у 1863 г. паўстанцкі атрад з бельскіх мяшчан, аўтар успамінаў „У дні голаду“ (1900).
- 120 1.1.1861 нар. заснавальнік беларускага мовазнаўства, філалогіі і фалькларыстыкі Яўхім Карскі (пам. 29.4.1931 г.), аўтар некалькіх соцень прац, асноўная — шматтомная „Беларусы“.
- 115 29.1.1866 г. нар. французскі пісьменнік, музыказнавец і грамадскі дзеяч Рамэн Ралан (пам. 30.12.1944 г.), аўтар „Трыумф розуму“ (1899), „Жан-Крыстоф“ (1912), „Зачараваная душа“ (1933) і інш. Нобелеўская прэмія 1916 г.
- 95 21.1.1886 г. нар. беларускі кампазітар Аляксей Туранкоў (пам. 27.9.1958 г.) — аўтар опер „Кветка шчасця“ (1940), „Яснае світанне“ (1958), сюйт: „Беларуская сюіта“ (1933), „Беларуская фантазія“ (1933) і інш.
- 90 27.1.1891 г. нар. савецкі пісьменнік Ілья Эрэнбург (пам. 31.8.1967 г.), аўтар: „Падзенне Парыжа“ (1942), „Бура“ (1947), „Дзевяты вал“ (1952), успамінаў „Людзі, гады, жыццё“ (1956).
- 80 3.1.1901 г. нар. беларускі акцёр і рэжысёр Мікола Міцкевіч (пам. 23.2.1954 г.).
- 7.1.1901 г. нар. Станіслаў Дзібуа (загінуў у Асвенціме ў 1942 г.) — выдатны дзеяч польскага рабочага руху, пасол у Сейм з выбарчай акругі ў Гайнаўцы.
- 75 9.1.1906 г. нар. беларускі паэт Андрэй Александровіч (пам. 6.1.1963 г.), адзін з заснавальнікаў літаратурнага аб'яднання „Маладняк“.
- 60 30.1.1921 г. нар. беларускі пісьменнік і грамадскі дзеяч Іван Шамякін, аўтар „Глыбокая плынъ“ (1949), „Крыніцы“ (1956), „Снежныя зімы“ (1970) і інш., старшыня праўлення Саюза пісьменнікаў БССР.

1.1.1919 Абвішчэнне БССР • 1.1.1944 Утварэнне КНР • 1.1.1959 Перамога рэвалюцыі на Кубе, Дзень вызвалення Кубы • 3.1.1946 Нацыяналізацыя народнай гаспадаркі Польшчы • 5.1.1942 Утварэнне ПНР • 20.1.1892 Нар. Б. Тарашкевіч • 21.1.1924 Пам. У. І. Ленін • 22.1.1863 Пачалося Студзенскае паўстанне • 25.1.1949 Утварэнне Савета эканамічнай узаемадашноты • 27.1.1913 Першая пастаноўка „Паўлінкі“ Я. Купалы.

СТУДЗЕНЬ

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
Ч П С Н	1 2 3 4	Новы Год, Мечыслава Ісідара, Макара Дануты, Генавефы Яўгенія, Тытуса	19 20 21 22	Цімафея, Грыгорыя Ігнація, Данілла Юльяніі Анастасіі, Феадосіі
П А С Ч П С Н	5 6 7 8 9 10 11	Эдуарда, Шымана Трох каралёў Юльяна, Люцыяна Меціслава, Севярына Марцэліна, Марцыяны Яна, Вільгельма Ганараты, Матыльды	23 24 25 26 27 28 29	Паўла, Ніфанта Куцця, Яўгеніі, Іана Ражджаство Хрыстова Сабор Прасв. Багародз. Сцяпана, Фёдара Агафіі, Феафіла Маркела, Марка
П А С Ч П С Н	12 13 14 15 16 17 18	Аркадзія, Беніядзікта Багуміла, Веранікі Фелікса, Гіляра Дамаслава, Паўла Марцэля, Уладзіміра Антона, Расціслава Малгажаты, Пятра	30 31 1 2 3 4 5	Анісіі, Фядоры Шчодры вечар. Меланіі Новы Год. Васілія Сяргея, Серадфіма Малахіі, Гордзія Засімы, Афанасія Куцця, Аналінара
П А С Ч П С Н	19 20 21 22 23 24 25	Генрыка, Марыуша Фабіяна, Себасціана Агнешкі, Яраслава Анастаза, Вінцэнта Ільдафонса, Раймунда Феліцій, Тыматэуша Мілоша, Паўла	6 7 8 9 10 11 12	Хрышчэнне Гасподне Іана Хрысціцеля Георгія, Емельяна Філіпа, Пятра Грыгорыя, Маркіяна Феадосія, Міхайла Таццяны, Саввы
П А С Ч П С	26 27 28 29 30 31	Паўліны, Палікарпа Яна, Пшыбыслава Радаміра, Валерый Францішка. Здзіслава Мацея, Мартыны Яна, Марцэлі	13 14 15 16 17 18	Ярміла, Якава Ніны, Іосіфа Паўла, Прахора Дамаскіна, Леанілы Антонія Кірылы, Афанасія

Гадоў таму:

- 235 4.2.1746 г. нар. палітычны і ваенны дзеяч Рэчы Паспалітай Тадэуш Касцюшко (пам. 15.10.1817 г.), кіраўнік нацыянальна-вызваленчага паўстання ў 1794 г. у Польшчы, на Беларусі і ў Літве.
- 170 1.2.1811 г. нар. беларускі фалькларыст Рамуальд Зямкевіч (пам. 11.9.1868 г.), апублікаваў некалькі соцень народных песень з Піншчыны.
- 120 19.2.1861 г. адмена паншчыннага права ў Расіі.
- 105 2.2.1876 г. нар. дзяячка польскага рабочага руху Марыя Кашуцкая (псеўданім Вэра Кацшэва), пам. у 1939 г.
- 100 7.2.1881 г. нар. беларускі літаратар і гісторык беларускай літаратуры Рамуальд Зямкевіч (пам. у 1944 г.), сабраў і захаваў многа рукапісаў твораў беларускіх пісьменнікаў XIX ст.
- 90 23.2.1891 г. нар. гісторык беларускай літаратуры і грамадскі дзеяч Міхась Піятуховіч (пам. 20.12.1937 г.)
26.2.1891 г. нар. дзеяч рэвалюцыйнага руху ў Заходній Беларусі і Польшчы Павел Корчык (пам. 15.4.1940 г.), адзін з кіраўнікоў Беларускай рэвалюцыйнай арганізацыі, член Цэнтральнага камітэта КПЗБ, член Палітычнага Бюро ЦК КПП, плённы публіцыст.
- 70 7.2.1911 г. нар. беларускі пісьменнік Уладзімір Ляўданскі, знаўца красы беларускай прыроды.
- 60 8.2.1921 г. нар. беларускі пісьменнік Іван Мележ (пам. 9.8.1976 г.), аўтар рамана „Мінскі напрамак“ (1952), цыкла раманаў „Палеская хроніка“ (1961-5), драмы „Дні нараджэння“ (1958) і інш.
- 35 14.2.1946 г. быў праведзены першы паслявасны перапіс насельніцтва ў Польшчы. У нашай краіне жыло тады 23 929 735 чалавек.
4.2.1946 г. у Варшаве пачаўся I Міжнародны кангрэс былых палітычных вязняў гітлераўскіх канцэнтрацыйных лагераў.
- 30 25.2.1951 г. першае пасяджэнне Сусветнага савета міру.
- 25 26.2.1956 г. у Беластоку праходзіў I з'езд Беларускага грамадска-культурнага таварыства, які даў пачатак нашай арганізацыі.
- 15 3.2.1966 г. першая мяккая пасадка на Месяцы савецкага міжпланетнага карабля „Месяц-9“.

2.2.1838 Нар. К. Каліноўскі • 2.2.1943 Перамога над Сталінградам • 4.2.1505 Нар. пачынальнік польскай літаратуры М. Рэй • 9.2.1852 Пастаўніца ў Мінску першай беларускай оперы „Сельская ідылія“ • 8.2.1834 Нар. стваральнік перыядычнай сістэмы элементаў Д. Мендзялеў • 12.2.1809 Нар. Ч. Даўгін • 19.2.1473 Нар. М. Капернік • 22.2.1810 Нар. Ф. Шапэн • 23.2.1918 Утворэнне Савецкай Арміі.

ЛЕНТЫ

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
Н П А С Ч П С	2 3 4 5 6 7	Ігната, Брыгіды Грамніцы, Марыі Блажэя, Гіапаліта Андрэя, Веранікі Агаты, Адэляйды Дароты, Багдана Рамуальда, Рышарда	19 20 21 22 23 24 25	Макарыя, Арсенія Яўфімія, Лаўрэнція Максіма, Яўгенія Цімафея, Ляонція Клімента Ксеніі, Герасіма Грыгорыя, Віталія
Н П А С Ч П С	8 9 10 11 12 13 14	Петра, Яна Цырыля, Апалонія Яцка, Таміславы Марыі, Люцыяна Еўлаліі, Мадэста Анелі, Грыгорыя Зенона, Валянціна	26 27 28 29 30 31 1	Марыі, Аркадзія Іана Яфрэма, Феадосія Ігнація, Лаўрэнція Трох Свяціцеляў Кіра, Віктара Трыфана, Пятра
Н П А С Ч П С	15 16 17 18 19 20 21	Іавіта, Феастына Дануты, Юльянны Лукаша, Збігнева Шымана, Зузанны Канрада, Арнольда Ляона, Людмілы Элеаноры, Фелікса	3 4 5 6 7 8	Срэцение Гасподне Сымона, Анны Ісідара, Мікалая Агафіі, Феадосіі Вуколы, Хрысціны Парфена, Луکі Фёдара, Захарыя
Н П А С Ч П С	22 23 24 25 26 27 28	Марты, Малгажаты Раманы, Дам'яна Мацея, Богуша Віктара, Цэзара Міраслава, Аляксандра Габрыэля, Анастасіі Рамана, Макара	9 10 11 12 13 14 15	Нікіфара, Панкрадія Валянціны, Паўла Усевалада, Дзімітрыя Аляксея Зоі, Святланы Кірылы, Аўксенція Анісіма, Яўсевія

Гадоў таму:

- 400 1.3.1581 г. утварэнне вышэйшага судовага апеляцыйнага органа на беларускіх землях — Галоўнага літоўскага tryбунала.
- 195 22.3.1786 г. нар. польскі вучоны і палітычны дзеяч Іахім Лелявель (пам. 29.5.1861 г.), выдатны педагог Віленскага і Варшаўскага ўніверсітэтаў, аўтар закліку „За нашу і вашу свабоду!“, аўтар шэрагу прац па гісторыі Польшчы і Вялікага княства Літоўскага.
- 110 5.3.1871 г. нар. дзяячка польскага, нямецкага і міжнароднага рабочага руху Роза Люксембург (загінула 15.1.1919 г.), адна з заснавальнікаў СДКПІЛ і Камуністычнай партыі Германіі, тэарэтык рэвалюцыйнага руху, публіцыст.
- 18.3.1871 г. выбух пралетарскай рэвалюцыі ў Парыжы, якая зайнела назыву Парыжскай камуны (пратрымалася да 28.5.1871 г.), адыграла выключна важную ролю ў рэвалюцыйным руху пралетарыяту на ўсім свеце.
- 27.3.1871 г. нар. німецкі пісьменнік Генрых Ман (пам. 12.3.1950 г.), адзін з арганізатораў міжнароднага антыфашистычнага руху дзеячоў культуры, аўтар раманаў: „Кісельныя берагі“ (1900), „Бедныя“ (1917), „Юнацкія гады Генрыха IV“ (1935), „Стальныя гады Генрыха IV“ (1938), „Лідзіцы“ (1943) і інш.
- 100 25.3.1881 г. нар. Бела Bartok (пам. 26.9.1945 г.) венгерскі кампазітар, піяніст, педагог, фалькларыст, напісаў оперу „Замак герцага Сіняя Барада“ (1911), балеты „Драўляны прынц“ (1916) і „Цудоўны мандарын“ (1919) і інш.
- 95 31.3.1886 г. нар. Тадэуш Катарбінскі, польскі філосаф і педагог.
- 85 5.3.1896 г. нар. беларускі пісьменнік, вучоны і грамадскі дзеяч Кандрат Крапіва, аўтар папулярных баек, п'ес: „Партызаны“ (1937), „Хто смянецца апошнім“ (1939), „Проба агнём“ (1943), „Людзі і д'яблы“ (1958); рамана „Мядзведзічы“ (1932); прац па фалькларыстыцы і мовазнаўству і інш.
- 13.3.1896 г. нар. беларускі мастак Леў Лейтман, аўтар карцін „Чырвоныя дахі“ (1943), „Цішыня“ (1945) і інш.
- 70 23.3.1911 г. нар. беларускі паэт Аляксей Зарыцкі.
- 50 14.3.1931 г. нар. беларускі празаік Павел Місько.
- 25 4.3.1956 г. выйшаў у Беластоку першы нумар „Нівы“.

•

1.3.1943 Абвяшчэнне ідэйна-праграмнай дэкларацыі ШПР • 6.3.1475 Нар. італьянскі мастак і паэт Б. Мікеланджэла • 9.3.1814 Нар. украінскі паэт Т. Шаўчэнка • 9.3.1934 Нар. першы лётчык-касманаут Ю. Гагарын (загінуў 27.3.1968) • 14.3.1883 Пам. К. Маркс • 21.3.1840 Нар. Ф. Багушэвіч • 28.3.1868 Нар. М. Горкі • 31.3.1685 Нар. І. С. Бах.

САКАВІК

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
Н	1	Альбіна, Антаніны	16	Мясапусная. Памфіла
П	2	Галены, Радаслава	17	Марыянны, Валенція
А	3	Марыны, Кунегунды	18	Фёдара, Ермагена
С	4	Казіміра, Луцыі	19	Льва, Флавія
Ч	5	Адрыяна, Фрэдэрыка	20	Яўгенія, Карніла
П	6	Віктара, Ружы	21	Агафона, Льва
С	7	Тамаша, Паўла	22	Цімафея, Яўстрафія
Н	8	Міжнародны дзень жанч.	23	Сырапусная. Палікарпа
П	9	Францішкі, Кацярыны	24	Іана, Эразма
А	10	Цыпрыяна, Марцэля	25	Тарасія
С	11	Людаслава, Канстанціна	26	Парфірыя, Севасціяна
Ч	12	Бернарда, Грыгорыя	27	Пракопа, Ціта, Сцяпана
П	13	Бажэнны, Крысціны	28	Васілія, Марыны
С	14	Лянона, Матыльды	1	Яўдокій, Антаніны
Н	15	Клеменса, Людвікі	2	Фядота, Яўфалій
П	16	Ізабелы, Актавій	3	Яўтропія, Кляоніка
А	17	Гертруды, Зблгнева	4	Паўла, Юльяны, Якава
С	18	Эдуарда, Цырыля	5	Ірайды, Марка
Ч	19	Юзэфа, Багдана	6	Канстанціна, Аркадзія
П	20	Клаўдзіі, Еўфеміі	7	Васілія, Яўгенія
С	21	Бенядзікта, Любаміра	8	Феафілакта, Феадарыта
Н	22	Кацярыны, Багуслава	9	40 мучанікаў
П	23	Пелагія, Фелікса	10	Віктара, Леаніда
А	24	Марка, Габрыеля	11	Сафрана, Георгія
С	25	Благавешчанне ПДМ	12	Сымона, Грыгорыя
Ч	26	Ларысы, Эмануіла	13	Нікіфара, Цярэнція
П	27	Лідзія, Эрнеста	14	Венядзікта, Расціслава
С	28	Анелі, Сыкстуса	15	Аляксандра, Нікандра
Н	29	Яўстахія, Віктарына	16	Юльяна, Трафіма
П	30	Амелія, Квірына	17	Аляксея, Марына
А	31	Дабраміра, Беніяміна	18	Кірылы, Трафіма

Гадоў таму:

- 210 24.4.1771 г. нар. Самуэль Ліндэ (пам. у 1874 г.), стваральнік Слоўніка польскай мовы.
- 100 19.4.1881 г. нар. Валянцін Волкаў (пам. 8.11.1964 г.) — беларускі жывапісец, аўтар партрэтаў К. Каліноўскага, Я. Купалы, Я. Коласа і іншых дзеячоў беларускай культуры, карціны „Мінск 3 ліпеня 1944 года“ і інш.
- 19.4.1881 г. нар. у вёсцы Такары каля Мельніка беларускі гісторык і грамадскі дзеяч Усевалад Ігнатоўскі (пам. 4.2. 1931 г.).
- 30.4.1881 нар. беларускі паэт Янка Журба (пам. 7.1.1964 г), настаўнік, першыя вершы змясціў у „Нашай ніве“ ў 1909 г.
- 95 3.4.1886 г. нар. дзеяч польскага рабочага руху Стэфан Акшэя (загінуў у 1905 г.).
- 23.4.1886 г. нар. Змітрок Бядуля (пам. 3.11.1941 г.) — беларускі пісьменнік, адзін з заснавальнікаў беларускай прозы, аўтар кнігі апавяданняў „Абрацкі“ (1913), „На зачарованых гонях“ (1923), аповесці „Салавей“ (1928), рамана „Язэп Крушинскі“ (1933) і інш.
- 90 23.4.1891 г. нар. савецкі кампазітар, піяніст і дырыжор Сяргей Прахоф'еў (пам. 5.3.1953 г.), аўтар опер „Любоў да трох апельсінаў“ (1921), „Вайна і мір“ (1943), „Сказ пра каменнью кветку“ (1949), балетаў „Рамэа і Джулъєта“ (1938), „Золушка“ (1945), сімфоній і інш.
- 75 2.4.1906 г. нар. Іван Гутараў (пам. 8.2.1967 г.), беларускі мастацтвазнаўца, фалькларыст.
- 65 15.4.1916 г. нар. Марыя Барсток, беларускі вучоны, гісторык беларускай літаратуры, працы па творчасці Я. Коласа, М. Багдановіча, М. Танка, Я. Маўра, П. Броўкі і інш.
- 60 21.4.1921 г. выйшаў першы нумар папулярнай маладзёжнай беларускай газеты „Чырвоная змена“.
- 55 11.4.1926 г. у БССР створана Таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубежнымі краінамі, якое ўносіць вялікі ўклад у папулярызацыю беларускай культуры на ўсім свеце.
- 50 14.4.1931 г. Абвяшчэнне Іспанскай Рэспублікі.
- 45 4.4.1936 г. нар. беларускі паэт Раман Тармола, аўтар паэм „Хатынскі рэквіем“ (1971) і інш.
- 20 12.4.1961 г. першы палёт вакол зямлі савецкага касманаўта Юрыя Гагарына на караблі-спадарожніку „Усход-2“

1.4.1750 Нар. польскі асветнік Г. Калонтай • 2.4.1805 Нар. славуты аўтар казак Х. К. Андрэсен • 2.4.1840 Нар. Э. Залія • 4.4.1945 Вызваленне Венгрыі • 6.4.1483 Нар. мастак Рафаэль • 17.4.1892 Нар. Б. Берут • 19.4.1943 У варшаўскім гета выбухла паўстанне • 21.4.1945 Падпісан Даговор аб дружбе, супрацоўніцтве і ўзаемнай дапамозе паміж Польшчай і СССР (прадоўжаны на 20 год 8.4.1965) • 22.4.1870 Нар. У. І. Ленін.

КРАСАВІК

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
С Ч П С Н	1 2 3 4 5	Гражыны, Тадоры Францішка, Уладзіслава Панкраца, Рышарда Ісідара, Вацлава Ірэны, Вінцэнта	19 20 21 22 23	Дарым, Іларыі Сяргея, Іана Якава, Фамы Васілія, Ісакія Лілзі, Ніканна
П А С Ч П С Н	6 7 8 9 10 11 12	Віктара, Ружы Руфіна, Даната Цэзарыны, Дзіянісія Май, Дзім'трыя Міхала, Макара Ляона, Філіпа Вербная пядзеля	24 25 26 27 28 29 30	Захарыя, Якава Благавешчанне БМ Анны, Аллы, Ларысы Іана, Матроны Іларыёна, Сцяпана Марка, Кірылы Засімы, Кесара
П А С Ч П С Н	13 14 15 16 17 18 19	Ішэміслава Веранікі, Валерыяна Леаніда, Людвіны Цэцыльяна, Ксеніі Роберта, Рудальфа Адольфа, Тымона Вялікдзень	31 1 2 3 4 5 6	Іпація, Апалонія Марыі, Яўфімія Ціта, Палікарпа Мікіты, Нектарыя Іосіфа, Георгія Фядоры, Платона Вербная пядзеля
Н А С Ч П С Н	20 21 22 23 24 25 26	Вялікдзень, Часлава Барташа, Анзельма Леоніі, Лукаша Ежага, Войцеха Гарата, Грыгорыя Марка, Яраслава Мажэны, Клаўдзія	7 8 9 10 11 12 13	Даніела, Георгія Ірадзівона,魯фа Вадзіма, Дзісанна Марыі, Іанны Анціпа, Марцініяна Васілія, Афанасіі Вялікдзень
П А С Ч	27 28 29 30	Зыты, Тэафіля Паўла, Валерыі Пятра, Рытты Марыяна, Кацярыны	14 15 16 17	Вялікдзень. Радаўніца Ірыны, Нікі, Галіны Сымона, Адрывана

Гадоў таму:

- 190 3.5.1791 г. прыніяццё Чатырохгадовым сеймам першай Канстытуцыі Рэчы Паспалітай.
- 145 28.5.1836 г. нар. польскі лінгвіст, этнограф, музыказнавец Ян Карловіч (пам. 14.6.1903 г.), запісваў і публікаваў таксама беларускія народныя песні, казкі і іншыя творы, у тым і на Беласточчыне, сябраваў з беларускімі пісьменнікамі і грамадскімі дзеячамі, між іншым з Ф. Багушэвічам.
- 140 25.5.1841 г. нар. у маёнтку Мілкаўшчына на Гродзеншчыне польская пісьменніца Эліза Ажэшка (пам. 18.5.1910 г.), аўтар рамана „Над Нёманам“ (1887), аповесцей „Нізіны“ (1883), „Дзюрдзі“ (1885), „Хам“ (1888) і інш. Сябравала з Ф. Багушэвічам.
- 135 5.5.1846 г. нар. польскі пісьменнік Генрых Сянкевіч (пам. 15.11.1916 г.), аўтар раманаў „Агнём і мячом“ (1882), „Патоп“ (1886), „Пан Валадыёўскі“ (1888), „Крыжакі“ (1900), аповесцей „Па хлеб“ (1880), „Бартэкс-пераможца“ (1882), „У пустыні і ў пушчы“ (1911) і інш.
- 115 17.5.1866 г. нар. дзеяч польскага і міжнароднага рабочага руху Юльян Мархлеўскі (пам. 22.3.1925 г.), член „Пралетарыята“, СДКПІЛ, РСДРП. Камуністычнай партыі Германіі, удзельнічаў у стварэнні Камуністычнага інтэрнацыяналу, педагог, гісторык.
- 100 20.5.1881 г. нар. польскі ваенны і палітычны дзеяч Уладзіслаў Сікорскі (загінуў 4.7.1943 г.).
- 70 4.5.1911 г. нар. беларускі савецкі пісьменнік Пятро Рунец, аўтар шэрагу кніг для дзяцей і моладзі: „Юныя змагары“ (1940), „У веснавыя дні“ (1954), „Аб чым шэпчачца аер“ (1966) і інш.
9.5.1911 г. нар. беларускі савецкі паэт і літаратуразнаўца Сцяпан Ліхадзіёўскі.
16.5.1911 г. нар. беларускі савецкі паэт Васіль Вітка, аўтар шматлікіх вершаў, паэм і казак для дзяцей: „Вавёрчына гора“ (1948), „Буслінае лета“ (1958), „Казка пра цара зубра“ (1960) і інш.
- 7.5.1911 г. нар. беларускі мастак Канстанцін Касмачоў, аўтар трывічніка „Незабыўнае“ (1961-2), карцін „Залатая пара“ (1966), „Мірскі замак“ (1967) і інш.
- 65 15.5.1916 г. нар. беларуская паэтэса Ніна Тарас, аўтар шэрагу кніг паэзіі, пераважна для дзяцей: „На ўсход ідуchy“ (1940), „Суніцы“ (1946), „Наш бор“ (1968) і інш.
- 50 1.5.1931 г. нар. беларускі паэт і літаратуразнаўца Аллег Лойка, аўтар шэрагу зборнікаў вершаў: „На юначым шляху“ (1959), „Задуменныя пралескі“ (1961), „Калі ты ў дарозе“ (1971) і інш., манаграфіі „Адам Міцкевіч і беларуская літаратура“ (1959) і інш.
10.5.1931 г. нар. беларускі паэт Сцяпан Гаўрусёў, аўтар кніг паэзіі „Паходныя каstry“ (1955), „На гребнях хвал“ (1959), „Кляновыя лісты“ (1971) і інш.
- 45 15.5.1936 г. нар. беларускі празаік Барыс Сачанка, аўтар рамана „Вялікі лес“ (1978), аповесцей „Баравое рэха“ (1965), „Англіцкая сталь“ (1966) і інш.

5.5.1818 Нар. К. Маркс ● 5.5.1819 Нар. С. Манюшка ● 7.5.1833 Нар. І. Брамс ● 7.5.1840 Нар. П. Чайкоўскі ● 9.5.1945 Капітуляцыйны гітлераўскай Германіі. Дзень Перамогі ● 14.5.1943 Утварэнне ў СССР I дывізіі Людова-га войска Польскага ● 2.5.1799 Нар. А. Бальзак ● 22.5.1813 Нар. В. Вагнер ● 23.5.1842 Нар. М. Канапіцкая ● 24.5.1905 Нар. М. Шолахаў.

СЛАВЯНСКИЕ ИМЕНИ

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
P C H	1 2 3	Свита Працы Зыгмунта, Атаназа Марыі, Антаніны	18 19 20	Свята Працы Грыгорыя, Трыфана Гаўрыла Заблудаўскага
P A C Ч П С H	4 5 6 7 8 9 10	Монікі, Фларыяна Ірэны, Вальдемара Юранда, Юдиты Гізелі, Людмілы Ільзы, Станіслава Дзень Перамогі Ісідара, Антаніны	21 22 23 24 25 26 27	Іануарыя, Сакрата Віталія, Клімента Георгія Пабеданосца Саввы, Елізаветы Марка, Сільвестра Дзень Перамогі Сымона, Сцяпана
P A C Ч П С H	11 12 13 14 15 16 17	Igi, Міры Даміцэлі, Панкрака Глорыі, Сервата Дабеслава, Баніфаца Зофіі, Надзеі Убальда, Енджэя Славаміра, Пасхаліса	28 29 30 1 2 3 4	Віталія, Кірылы Тураўск. Арцемія, Фядота Якава, Даната Тамары, Макара Барыса, Глеба Цімафея, Феадосія Пелагеі, Сільвана
P A C Ч П С H	18 19 20 21 22 23 24	Эрыка, Аляксандра Іва, Пятра Базыля, Бернардзіна Віктара, Крыспіна Галены, Вяславы Івоны, Дээздэрыуша Ганны, Зузанны	5 6 7 8 9 10 11	Адрыйна, Ірыны Іова, Дзіяніся Акакія, Ніла Іана, Арсенія, Пімена Мікалай, Icaii Сымона, Таісії Міфодзія, Кірылы
P A C Ч П С H	25 26 27 28 29 30 31	Урбана, Грыгорыя Дзень маці. Філіпа Яна, Юлія Яраміра, Аўгусціна Тэадозіі, Магдаліны Фелікса, Фердынанда Апелі, Петранелі	12 13 14 15 16 17 18	Германа, Ермагена Дзень Маці. Аляксандра Ісідара, Максіма Пахомія, Icaii Аляксандры. Музы Пропалавение Клаўдзіі, Юліі

- 170 11.6.1811 г. нар. Вісарыён Бялінскі (пам. 7.6.1848 г.), рускі рэвалюцыянер-дэмакрат, філосаф-матэрыяліст, літаратуразнаўц.
- 90 28.6.1891 г. нар. у вёсцы Гаркавічы на Сакольшчыне Павел Валошын, дзеяч Беларускай сялянска-рабочай Грамады, пасол у Сейм (пам. у 1937 г.).
- 80 6.6.1901 г. нар. пісьменнік Уладзімір Глазырын (пам. 10.5.1961 г.), аўтар п'есы „Фронт“ (1934), апавяданняў і аповесці „Коля Гузоўскі“ (1936) і інш.
- 70 16.6.1911 г. нар. беларускі кампазітар Дзмітры Лукас (пам. 13.10.1979 г.), аўтар оперы „Кастусь Каліноўскі“ (1947), „Беларускай сюіты“ (1950), „Сюіты для аркестра беларускіх дудкаў“ (1963), сімфоніі, інструментальных твораў, песень на слова беларускіх паэтаў, музыкі да беларускіх фільмаў („Белая вежа“, „Дзеци партызана“ і інш.) і тэатральных пастановак і г.д.
- 60 18.6.1921 г. нар. беларускі кампазітар Марк Русін, аўтар аркестровай музыкі, песень і інш.
- 40 22.6.1941 г. вераломны напад фашысцкай Германіі на Савецкі Саюз. Пачалася Вялікая Айчынная вайна Савецкага Саюза за свабоду і незалежнасць сацыялістычнай айчыны. У выніку вайны Савецкі Саюз панёс найбольшую матэрыяльную страты (2 600 мільярдаў рублёў), 20 мільёнаў чалавек вайсковых і цывільнага насельніцтва, што складае 40% усіх людскіх страт у II сусветнай вайне. Фашысты на савецкім фронце страцілі 10 мільёнаў чалавек, або 75% агульных іхніх страт. Перамога СССР у вайне была перамогай усяго савецкага дзяржаўнага і грамадскага ладу. Больш за 7 мільёнаў чалавек узнагароджаны ордэнамі і медалямі СССР, 11 033 воіны ўдастоены званія Героя Савецкага Саюза, у тым 462 беларусы і ўраджэнцы Беларусі.
- 22.6.1941 г. пачалася герайчная абарона Брэсцкай крэпасці і гранічнай лініі на абшары цяперашніх Беласточчыны.
- 28.6.1941 г. пачатак баявой дзеянасці супроты фашысцкіх захопнікаў першага на Беларусі партызанская атрада, якім кіраваў В. Корж.
- 35 1.6.1946 г. пачатак працы I Кангрэса Таварыства польска-савецкай дружбы.
- 30 29.6.1951 г. пачатак працы Першага кангрэса польской науки.
- 10 7.6.1971 г. пачала працаваць у космасе першая ў свеце савецкая наукаўская станцыя „Салют“, якую пілатавалі касманаўты Г. Дабравольскі, У. Волкаў, В. Пацаеў, палёт працягваўся 24 дні.

6.6.1530 Нар. Я. Каханоўскі ● 6.6.1799 Нар. А. Пушкін ● 15.6.1843 Нар. Э. Грыг ● 16.6.1815 Канчатковое паражэнне Напалеона ў бітве пад Ватэрлоем ● 19.6.1924 Нар. В. Быкаў ● 23.6.1944 Пачалася Беларуская аперашыя, у выніку якой была вызвалена таксама частка Усходній Польшчы ● 24.6.1838 Нар. Я. Матэйка ● 24.6.1900 Нар. К. Чорны ● 27.6.1954 Пачала працаваць першая ў свеце савецкая атамная электрастанцыя (СССР) ● 28.6.1900 Нар. Л. Кручкоўскі.

ЧЭРВЕНЬ

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
П А С Ч П С Н	1 2 3 4 5 6 7	Дзень Дзіцяці. Якуба Эразма, Марыяны Лешка, Тамары Кароля, Францішка Вальтэра, Баніфаца Лаўрэнція, Норберта Зілененія Святі	19 20 21 22 23 24 25	Дзень Дзіцяці. Патрыкія Аляксея, Доўманта Канстанціна, Ялени Вазнясение Гасподне Еўфрасімі, Ляонція Сымона, Сцяпана Гана, Ферапонта
П А С Ч П С Н	8 9 10 11 12 13 14	Медарда, Максіма Пелагеі, Феліцыяна Багуміла, Малгажаты Радаміра, Барнабы Яна, Ануфрыйя Люцыяна, Антонія Элізы, Базылы	26 27 28 29 30 31 1	Карпа, Алфея Ферапонта, Кіпрыяна Мікіты, Ігнація Фядосіі, Аляксандра Рамана, Яказа Ерма, Еомія, Дода Пяцідзесятіца. Тройца.
П А С Ч П С Н	15 16 17 18 19 20 21	Віта, Ялянты Аліны, Анеты Божае Цела Герваза, Пратаза Богны, Рафаэля Аліны, Алейза	2 3 4 5 6 7 8	Святадухаў дзень Лук'яна, Паўла Мітрафанана, Засімы Канстанціна, Гара Фёклы, Сасанны, Валерыя Фядота, Кладўдзія Фёдара, Яфрэма
П А С Ч П С Н	22 23 24 25 26 27 28	Агенора, Флавія Ванды, Зенона Яна, Дануты Луцый, Вільгельма Яна, Паўла Марыя, Уладзіслава Ляона, Грыпей	9 10 11 12 13 14 15	Марыя, Марфы Цімафея, Антаніны Варфаламея, Варнавы Ануфрыйя, Анны Акуліны, Дзіядора Мяфодзія, Месціслава Амоса, Яфрэма
П А	29 30	Пятра, Паўла Эмілій, Люцины	16 17	Шіхана. Яўтропія Мануіла, Клімента

Гадоў таму:

- 375 15.7.1606 г. нар. галандскі жывапісец і графік Рэмбрант (пам. 4.10.1669 г.), працы: „Начная варта“ (1642), „Даная“ (1636), „Святое ся-
мейства“ (1645), „Вяртанне блуднага сына“ (1669) і інш.
- 185 17.7.1796 г. нар. польскі і беларускі паэт і фалькларыст Ян Чачот (пам. 23.8.1847 г.), аўтар некалькітамовага збору „Вясковыя песенькі з-над Нёмана і Дзвіны“ (1837-46).
- 130 6.7.1851 г. нар. беларускі паэт Янка Лучына (пам. у 1897 г.), зборнік яго вершаў „Вязанка“ (1903), вершы: „Роднай старонцы“, „Што ду-
мае Янка, везучы дровы ў горад“, „Сівер“ і інш.
- 125 26.7.1856 г. нар. англійскі драматург Бернард Шоў (пам. 2.11.1950 г.),
аўтар п'ес: „Прафесія місіс Уорэн“ (1892), „Вучань д'ябла“ (1901),
„Цэзар і Клеапатра“ (1899), „Пігмальён“ (1913), „Святая Іаанна“ (1923),
„Выдуманыя байкі“ (1950) і інш. Нобелеўская прэмія за 1925 г.
- 105 15.7.1876 г. нар. беларуская паэтэса-рэвалюцыянерка Алаіза Пашке-
віч — Цётка (пам. 17.2.1916 г.), настаўніца, засноўвала рабочыя і
жаночыя гурткі, працавала ў першым дзіцячым беларускім часопісе
„Лучынка“, у 1908-11 г. жыла ў Кракаве і займалася ў Ягелонскім
універсітэце, аўтар вершаў, апавяданняў, нарысаў: „Хрест на свабо-
ду“, „З чужыны“, „Прысяга над крывавым разорам“, „Міхаська“,
„Шануйце роднае слова“ і інш., склада „Першае чытанне для дзе-
так беларусаў“ (1906), зборнікі яе твораў: „Хрест на свабоду“,
„Скрыпка беларуская“ (1906).
- 70 11.7.1911 г. нар. беларускі паэт Анатоль Астрэйка, зборнікі вершаў
„Слава жыцця“ (1940), „Сэрца насцеж“ (1965) і інш.
- 65 22.7.1916 г. нар. беларускі пісьменнік Уладзімір Юрэвіч, публіцыст,
(зборнік „Шматгалоссе жыцця“ 1965, творы для дзяцей: зборнік „Дзе
начуе сонца“ 1970).
- 60 11.7.1921 г. Дзень перамогі Народнай рэвалюцыі ў Манголіі.
11.7.1921 г. заснаванне Беларускага дзяржаўнага універсітэта імя У. І.
Леніна ў Мінску, першым яго рэкторам быў гісторык У. І. Пічета, у
бібліятэку ахвяравалі свае зборы Я. Карскі, М. Янчук і інш. вучо-
ныя; цяпер на 15 факультэтах займаецца больш за 18 тысяч сту-
дэнтаў, у бібліятэцы каля 1 мільёна тамоў.
- 45 18.7.1936 г. пачатак грамадзянскай вайны ў Іспаніі.
- 40 17.7.1941 г. некалькіасабовая партызанская група Івана Крылова раз-
збройла ахову канцэнтрацыйнага лагера ў Гайнаўцы і вызваліла ка-
ля 100 савецкіх палонных, якія пайшлі ў партызаны. Гэта першае з
вядомых выступленне партызан супраць фашыстаў на Беласточчыне.
- 10 6.7.1971 г. рашэнне Палітычнага бюро ЦК ПАРП пра сацыяльнае за-
беспечэнне сялян.

7.7.1882 Нар. Я. Купала • 8.7.1709 Палтаўская бітва • 14.7.1789 Штурм
Бастыліі • 15.7.1410 Грунвальдская бітва • 19.7.1893 Нар. У. Маякоўскі •
21.7.1944 Утварэнне ПКВР • 27.7.1944 Вызваленне Беластока.

ЛІСТЕНЬ

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
C Ч П С Н	1 2 3 4 5	Галіны, Марыяна Антона, Урбана Яцка, Анатолія Адона, Мальвіны Караліны, Антоній	18 19 20 21 22	Ляонція, Феадула Гуды, Паісія Інны, Рыммы Юльяна, Цярэнція Галакціёна, Юльяны
П А С Ч П С Н	6 7 8 9 10 11 12	Готарда, Дамінікі Цырыля, Мядодзія Эльжбеты, Эдгара Лукрэцыі, Веранікі Сільваны, Віталіса Ольгі, Каліны Яна, Гвальберта	23 24 25 26 27 28 29	Агрэпіны, Германа <i>Ражджаство Іана Хрыси.</i> Фяўроніі, Леаніды Давіда, Дзіянісія Іанны, Самсона Сяргея, Германа Пятра, Паўла
П А С Ч П С Н	13 14 15 16 17 18 19	Ірвіна, Малгажаты Ульрыка, Банавентуры Генрыка, Уладзіміра Марыкі, Еўстахія Багдана, Аляксея Каміля, Эрвіна Вадзілава, Вінцэнта	30 1 2 3 4 5 6	<i>12 апосталаў</i> Кузьмы, Дзям'яна Фоція, Ювеналія Анатолія, Марка андрэя, Марфы Афанасія, Сяргея Валянціна, Юльяны
П А С Ч П С Н	20 21 22 23 24 25 26	Часлава, Гераніма Даніеля, Андрэя Свята Адраджэння Славаша, Жаліслава Кінгі, Крысціны Валянціны, Кшыштафа Анны, Міраславы	7 8 9 10 11 12 13	Фамы, Евангела Пракопія, Феафіла Свята Адраджэння Антонія, Апалонія Ольгі, Яўфімія Міхайла, Арсенія Гаўрыла, Сцяпана
П А С Ч П	27 28 29 30 31	Лілія, Аўрэля Марцлі, Інацэнта Алафа, Марты Юліты, Людмілы Ігната, Людаміра	14 15 16 17 18	Анісіма, Юсты Уладзіміра, Юліты Аляўціны, Фаўста Марыны, Веранікі Емяльяна, Якінфа

- 225 29.8.1756 г. нар. польскі астроном, матэматык, філосаф-асветнік Ян Снядэцкі (пам. 21.9.1830 г.), даследаваў Сонца, Месяц, адкрыў малую планету Палас, аўтар шэрагу прац, у тым пра М. Каперніка, дырэктар Кракаўскай і Віленскай астронамічных абсерваторый, рэктар Віленскага ўніверсітэта.
- 210 15.8.1771 г. нар. англійскі пісьменнік Вальтер Скот (пам. 21.9.1832), заснавальнік гістарычнага рамана, аўтар раманаў „Пурытане“ (1816), „Роб Рой“ (1817), „Айвенга“ (1820), „Талісман“ (1825) і інш.
- 125 27.8.1856 г. нар. украінкі пісьменнік, вучоны, грамадскі дзеяч Іван Франко (пам. 28.5.1916 г.), аўтар верша „Вечны рэвалюцыянер“ (1882), паэмы „Іван Вішэнскі“ (1900), „Майсей“ (1905), аповесцей „Барыслай смияецца“ (1882), „Захар Беркут“ (1883) і інш., прац па гісторыі літаратуры і культуры ўкраінскага народа.
- 120 22.8.1861 г. нар. беларускі акцёр, рэжысёр, дзеяч тэатра Ігнат Буйніцкі (пам. 22.9.1917 г.). Стварыў у 1907 г. беларускі аматарскі тэатр, які з 1910 г. стаў прафесіянальным, наведваў з пастаноўкамі гарады і мястэчкі Беларусі, выступаў у Вільні, Пецярбургу, Варшаве. Кіраваў тэатрам, утрымліваў яго, іграў розныя ролі. Быў адным з заснавальнікаў беларускага тэатра.
- 110 13.8.1871 г. нар. дзеяч германскага і міжнароднага рабочага руху Карл Лібкнэхт (загінуў 15.1.1919 г.), палымны аратар і публіцыст, адзін з заснавальнікаў Камуністычнай партыі Германіі, аўтар прац па гісторыі, матэрыялізму, эстэтыцы.
- 80 28.8.1901 г. у мястэчку Белавежа нар. Аляксандр Вашкевіч (загінуў 26.4.1945 г.), генерал Людовага войска Польскага, Герой Савецкага Саюза (1943).
- 75 21.8.1906 г. нар. беларускі пісьменнік Макар Паслядовіч, аўтар раманаў „Паўстанне“ (1940), „Свято над Ліпскам“ (1952), аповесцей, апавяданняў і інш.
- 45 28.8.1936 г. нар. беларускі паэт і грамадскі дзеяч Генадзь Бураўкін, яго вершы, паэмы, проза выйшлі ў шэрагу зборніках „Майская просьні“ (1960), „Дыханне“ (1966) і інш.
- 40 6.8.1941 г. Урад СССР прысвоіў званне Героя Савецкага Саюза беларускім партызанам Ц. Бумажкову і Ф. Паўлоўскаму — першым сярод партызан у часе апошній вайны.

1.8.1914 Выбух I сусветнай вайны ● **1.8.1944** Выбух Варшаўскага паўстання ● **5.8.1844** Нар. І. Рэпін ● **6.8.1945** Амерыканцы кінулі атамную бомбу на Хірасіму ● **23.8.1944** Вызваленне Румыніі ● **26.8.1812** Барадзінская бітва ● **29.8.1918** Дэкрэт Савета народных камісараў аб праве польскага народа на незалежнасць.

ЖІНВІЗЕНЬ

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
C H	1 2	Юстыны, Надзіі Карыны, Густава	19 20	Макрыны, Серафіма Іллі, Афанасій
P A C Ч П С H	3 4 5 6 7 8 9	Лідзіі, Аўгуста Пратаза, Дамініка Освальда, Станіславы Славы, Якуба Дорыс, Каятана Цырыяка, Емельяна Рамана, Раланда	21 22 23 24 25 26 27	Сымона, Анны Марыі, Магдаліны Трафіма, Апалінарыя Барыса, Глеба Ганны, Алімпіяды Ермалая, Параскевы Панцеляймона
P A C Ч П С H	10 11 12 13 14 15 16	Барыса, Філамены Лігіі, Бузанны Клары, Леха Дзіяны, Тіналіта Альфрэда, Эўзебія Успенне НМП Роха, Яхіма	28 29 30 31 1 2 3	Прахора, Юльяна Фядоніі, Веніяміна Валянціна, Іана Еўдакіма, Юліты Макавеяў , Саламеі Сцяпана, Нікадзіма Кузьмы, Антоній
P A C Ч П С H	17 18 19 20 21 22 23	Жанны, Мірана Ілоны, Браніслава Юльяна, Баляслава Самуіла, Сабяслава Іанны, Казімеры Цэзара, Зыгфрыда Філіпа, Апалінара	4 5 6 7 8 9 10	Канстанціна, Яўдокіі Яўсігнея, Ноини Праабраж. Гасп. Спаса Мітрафана, Марына Грыгорыя, Емельяна Юльяна, Дзімітрыя Лаўрэнція, Рамана
P A C Ч П С H	24 25 26 27 28 29 30	Ежага, Бартламея Луізы, Людвіга Марыі, Зефірыны Юзафа, Калясанта Патрыцыі, Вышаміра Яна, Сабіны Ружы, Шутэнснага	11 12 13 14 15 16 17	Фёдара, Сасанны Фоція, Аляксандра Максіма, Ірынея Феадосія, Міхея Успенне Пр. Багародз. Дзяміда, Якіма Мірана, Алішія
P	31	Вагдана, Раймунда	18	Флоры, Емельяна

Гадоў таму:

- 175 14.9.1806 г. нар. беларускі самародны музыкант Міхайл Гусікаў (пам. 21.10.1837 г.), выконваў беларускія, рускія, украінскія мелоды, выступаў у Вене, Берліне, Парыжы і г.д.
- 140 8.9.1841 г. нар. чэшскі кампазітар Антанін Дворжак (пам. 1.5.1904 г.), адзін са стваральнікаў чэшскай нацыянальнай музыкі, аўтар „Славянскіх танцаў“ (1886), оперы „Дзімітрый“ і інш.
- 125 24.9.1856 г. нар. дзеяч польскага рабочага руху Людвік Варынскі (пам. 13.2.1889 г.), удзельнічаў у стварэнні першай праграмы польскіх сацыялістаў („Брусьельская праграма“, 1878), стварыў першую рэвалюцыйную партыю польскіх рабочых „Праletaryat“ (1882), у ёй таксама ўдзельнічалі рэвалюцыянеры з Беларусі.
- 115 25.9.1866 г. нар. амерыканскі вучоны-біёлаг Т. Х. Морган (пам. 4.12.1945 г.), аўтар храмасомнай тэорыі спадчыннасці. Нобелеўская прэмія за 1933 г.
- 80 5.9.1901 г. нар. дзеяч рэвалюцыйнага руху ў Заходній Беларусі Арсень Канчэўскі (пам. 31.8.1931 г.), кіраваў Беларускай рэвалюцыйнай арганізацыяй, ТВШ, член ЦК КПЗБ.
5.9.1901 г. нар. беларускі пісьменнік Віталь Вольскі, аўтар „Падарожжа па краіне беларусаў“ (1968), п'ес, сцэнарыяў фільмаў і інш.
- 75 1.9.1906 г. выйшла ў Вільні першая легальная беларуская газета „Наша доля“.
4.9.1906 г. нар. беларускі пісьменнік Ігнат Дуброўскі, аўтар аповесцей „Зямля маладзее“ (1952), „Зямнія вузлы“ (1967) і інш.
25.9.1906 г. нар. рускі кампазітар Дзмітрый Шастаковіч (пам. у 1978 г.), аўтар опер „Лядзі Макбед“ (1934), „Кацярына Ізмайлова“ (1962), сімфоніі „Ленінградская“ (1943) і інш.
27.9.1906 г. нар. беларуская актрыса Ірына Ждановіч, дэбютавала ў „Раскіданым гняздзе“ Я. Купалы ў 1920 г.
- 55 1.9.1926 г. нар. беларускі спявак Валерый Глушакоў.
8.9.1926 г. нар. беларускі паэт-„белавежац“ Дзмітрый Шатыловіч.
- 50 30.9.1931 г. нар. беларускі паэт, фалькларыст, вучоны Ніл Гілевіч, аўтар вершаў у зборніках „Песня ў дарогу“ (1957), „У гэта веру“ (1978) і шэрагу іншых, манаграфіі „Наша родная песня“ (1968), цыкла зборнікаў „Беларускі фальклор у сучасных записах“ і інш.
- 45 4.9.1936 г. нар. беларускі пісьменнік-„белавежац“ Сакрат Яновіч, аўтар зборнікаў прозы „Загоны“ (1969), „Сярэбраны яздок“ (1978) і інш.
- 40 верасень 1941 г. Група савецкіх партызанаў разбіла атрад фашыстаў каля вёскі Карапёва Стойла і ўзяла ў палон 18 нямецкіх салдат.
- 1.9.1939 Пачатак II сусветнай вайны • 4.9.1809 Нар. Ю. Славацкі • 6.9.1944 Дэкрэт аб зямельнай реформе • 8.9.1880 Пачатак бітвы на Куліковым полі • 9.9.1828 Нар. Л. Талстой • 9.9.1944 Вызваленне Балгарыі • 17.9.1912 Нар. М. Танк • 24.9.1856 Нар. Л. Варынскі • 27.9.1903 Нар. В. Харужая • 28.9.1864 Заснаванне I інтэрнацыонала.

ВЕРАСЕНЬ

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
A С Ч П С Н	1 2 3 4 5 6	Ідзія, Браніславы Сцяпана, Юльяна Ізабелы, Шымана Іды, Лілляны Дароты, Ваўжынца Беаты, Яўгенія	19 20 21 22 23 24	Андрэя, Фёклы Самуіла, Сявіра Фадзея, Вассы Афанасія, Яўлаліі Ірынея, Калініка Арсенія, Георгія
П А С Ч П С Н	7 8 9 10 11 12 13	Рэгіны, Мельхіёра <i>Нарадж. НПМ. Сейнай</i> Сцібара, Сиргейя Лукаша, Мікалая Яцка, Прота Радаміра, Гвідона Яўгенія, Аўрэлія	25 26 27 28 29 30 31	Варфаламея, Ціта Адрыяна, Наталіі Пімена, Ліверыя Майсея, Анны Усячэнне гл. I. Хр. Аляксандра, Хрыстафора Кіпрыяна, Генадзія
П А С Ч П С Н	14 15 16 17 18 19 20	Раксаны, Бернарда Альбіна, Нікадзіма Эдзіты, Карнелія Гільдагарды, Францішка Ірмы, Юзафа Януара, Канстанцыі Філіпіны, Йустахія	1 2 3 4 5 6 7	Сымона, Марыі Маманта, Руфіны Анфіма, Васілісы Афанасія, Майсея Елізаветы, Раісы Міхайла, Архіпа Сазонта, Анісіфара
П А С Ч П С Н	21 22 23 24 25 26 27	Ёнаша, Матэуша Тамаша, Маўрыца Тэклі, Багуслава Герарда, Тодара Аўрэліі, Ладзіслава Юсцины, Цыпрыяна Амалэя, Дам'яна	8 9 10 11 12 13 14	<i>Раждэж. Пр. Багародз.</i> Анны, Севярьна Клімента, Пятра Сиргейя, Германа Юльяна, Фёдара Карніла, Луکі Уздузвіжанне Кр. Гасп.
П А С 	28 29 30	Любы, Вацлава Міхала, Міхаліны Вэры, Ганорыя	15 16 17	Мікіты, Сцяпана Яўфімій, Людмілы Веры, Надзеі, Любові

Гадоў таму:

- 530 29.10.1451 г. нар. мораплавец і адкрывальнік Амерыкі (у 1492 г.) Хрыстафор Калумб (пам. 20.5.1506 г.), адкрыў таксама для Еўропы Багамскія астравы, Кубу, Гаїці, Ямайку і інш.
- 240 4.10.1741 г. нар. Францішак Карпінскі (пам. 16.9.1825 г.), пачынальнік сэнтименталізму ў польскай літаратуры, аўтар славутай балады „Лаўра і Філон“. Доўгі час жыў у Заблудаве, а яго творы друкаваліся ў Супрасльскай друкарні.
- 170 22.10.1811 г. нар. венгерскі кампазітар, піяніст, дырыжор і музычны дзеяч Ферэнц Ліст (пам. 31.7.1886 г.), першы звязаны да твораў жывапісу і скульптуры як тэмы музычных твораў, аўтар „Танца смерці“ (1859), „Венгерскіх рапсодый“ (1885) і інш.
- 120 10.10.1861 г. нар. Фрыцьяд Нансен (пам. 13.5.1930 г.), нарвежскі даследчык Арктыкі, у 1893-96 г. на судне „Фрам“ дрейфаваў па Ледавітым акіяне. Нобелеўская прэмія за 1922 г.
- 100 25.10.1881 г. нар. французскі мастак Паблі Пікасо (пам. 8.4.1973 г.), аўтар карцін „Стары жабрак з хлопчыкам“ (1903), „Герніка“ (1937), славутага „Голуба Міру“ (1949) і інш., актыўны змагар за мір на свеце. Ленінская прэмія „За ўмацаванне міру паміж народамі“ за 1961 г.
- 95 12.10.1886 г. нар. С. Арджанікідзе (пам. 18.2.1937) савецкі партыйны і дзяржаўны дзеяч, адзін з кіраўнікоў Вялікай Каstryчніцкай рэвалюцыі, прымаў удзел у вызваленні Беларусі ў грамадзянскую вайну.
- 80 24.10.1901 г. нар. беларуская актрыса Яніна Глебаўская, пачала выступаць на сцэне ў 1920 г. у тэатры імя Я. Купалы.
- 70 27.10.1911 г. нар. беларускі пісьменнік і мовазнаўца Мікола Лобач, аўтар раманаў „На парозе будучыні“ (1963), „Гарадок Устронь“ (1968) і інш., многіх прац па беларускаму мовазнаўству.
- 65 11.10.1916 г. нар. беларуская пісьменніца Эдзі Агняцвет, аўтар шэрагу кніг паэзіі („Маё пакаленне“, 1935; „Круглы год“, 1966 і інш.), піша пераважна для дзяцей.
- 60 21.10.1921 г. нар. беларускі пісьменнік Іван Муравейка, аўтар зборніка паэзіі „Песня над палямі“ (1955), кнігі для дзяцей „Лясное возера“ (1970) і інш.
- 40 каstryчнік 1941 г. Група беластоцкіх антыфашистыстаў арганізавала пабег каля 150 палонных савецкіх афіцэраў і салдат з канцэнтрацыйнага лагера ў Беластоку, потым яны сталі партызанамі.

1.10.1949 Абвяшчэнне КНР ● **4.10.1957** Запуск першага спадарожніка Зямлі (СССР) ● **7.10.1765** Нар. М. К. Агінскі ● **7.10.1949** Абвяшчэнне ГДР
● **10.10.1813** Нар. Дж. Вердзі ● **12.10.1492** Адкрыццё Амерыкі еўрапейцамі
● **12.10.1943** Бітва пад Ленінга ● **14.10.1773** Утварэнне Камісіі нацыяналь-
най адукацыі ● **14.10.1864** Нар. С. Жаромскі ● **15.10.1814** Нар. М. Лер-
мантау.

АСТРЫЧНІК

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
Ч	1	Дануты, Рэмігіуша	18	Зоф'і, Ірыны, Арыйядны
П	2	Тэафіля, Дзіянізі	19	Фёдара, Канстанціна
С	3	Тэрэсы, Геміядора	20	Міхаіла, Алега
Н	4	Разалія, Эдвіна	21	Мялеція, Ішакія
П	5	Ігара, Флавій	22	Іоны, Фокі
А	6	Артура, Брунона	23	Андрэя, Іраіды
С	7	Марыі, Марка	24	Фёклы, Уладзіслава
Ч	8	Пелагія, Брыгіды	25	Еўфрасінії, Сиргейя
П	9	Арнольда, Дзіяніза	26	Іана, Калістрата
С	10	Паўліны, Францішка	27	Марка, Ігнація
Н	11	Эміля, Альданы	28	Вячаслава, Ільядора
П	12	Дзень Войска Польскага	29	Дзень Войска Польскага
А	13	Эдуарда, Геральда	30	Грыгорыя, Міхаіла
С	14	Дзень насташуніка	1	Пакрова Пр. Багародз.
Ч	15	Тэрэсы, Ядвігі	2	Андрэя, Анны
П	16	Гайла, Фларэнціны	3	Дзяніса, Іана
С	17	Віктара, Малгажаты	4	Ерафея, Веранікі
Н	18	Юльяна		Пітра, Аленкен
П	19	Пятра, Земавіта	6	Фамы, Макарыя
А	20	Ірэнты, Клеапатры	7	Сиргейя, Юльяна
С	21	Уршулі, Гільяра	8	Пелагії, Таісіі
Ч	22	Галькі, Кардулі	9	Якава, Андроніка
П	23	Адылі, Севярына	10	Яўлампія, Васілія
С	24	Рафала, Марціна	11	Філіпа, Зінаіды
Н	25	Інгі, Дары		Марыны, Марціна
П	26	Луцыяна, Эварыста	13	Карла, Веніяміна
А	27	Івоны, Сабіны	14	Параскевы, Мікалая
С	28	Шымана, Тадэуша	15	Яўфімія, Лук'яна
Ч	29	Эузебій, Віялеты	16	Лонгіна
П	30	Зенобій, Пішмыслава	17	Андрэя, Осій
С	31	Урбана, Сатурніна	18	Лукі, Марына

Гадоў таму:

- 270 19.11.1711 г. нар. рускі вучоны, паэт, філосаф, грамадскі дзеяч Міхail Ламаносаў (пам. 15.4.1765 г.), запачаткаваў матэрыялістычныя традыцыі ў прыродазнаўстве і філасофіі ў Расіі.
- 165 4.11.1816 г. нар. беларускі пісьменнік і асветнік Арцём Дарэўскі (пам. у 1884 г.), удзельнік паўстання 1863 г., аўтар драмы „Гордасць“, камедыі „Хцівасць“ і інш.
- 160 11.11.1821 г. нар. рускі пісьменнік Фёдар Дастаеўскі (пам. 9.2.1881 г.), аўтар вядомых на ўсім свеце твораў: „Прыніжаныя і зняважаныя“ (1861), „Запіскі з мёртвага дома“ (1862), „Злачынства і кара“ (1866), „Ідыёт“ (1868), „Д'яблы“ (1872) і інш., яго продкі паходзілі з Піншчыны.
- 110 23.11.1871 г. нар. беларускі кампазітар, дырыжор і фалькларыст Уладзімір Тэраўскі (пам. 10.11.1938 г.), заснавальнік Беларускага народнага хора, аўтар шэрагу песень на слова беларускіх паэтаў, музыкі да п'ес беларускіх драматургаў.
- 100 11.11.1881 г. нар. беларускі кампазітар Васіль Яфімаў (пам. 26.6.1955 г.), аўтар квартэтаў, песень на слова беларускіх і рускіх паэтаў, апрацовак беларускіх народных песень, падручніка па музыцы.
28.11.1881 г. нар. аўстрыйскі пісьменнік Стэфан Цвэйт (пам. 23.2.1942 г.), аўтар драмы „Дом каля мора“ (1912), рамана „Нецярпенне сэрца“ (1939), навел, белетрызаваных біяграфій Верлена, Ралана, Магелана і інш.
- 85 7.11.1896 г. нар. беларускі пісьменнік, грамадскі дзеяч Міхась Чарот (памёр 14.12.1938 г.), аўтар паэм „Босьня на вогнішчы“ (1921), „Беларусь лапцюжная“ (1924), „Ленін“ (1924), п'ес „На Купалле“ (1921), „Мікітаў лапаць“ (1923) і інш.
- 80 20.11.1901 г. нар. беларускі пісьменнік Міхась Зарэцкі (пам. 13.6.1941 г.), аўтар раманаў „Сцежкі-дарожкі“ (1927), „Вязьмо“ (1933), апавяданняў, п'ес, нарысаў.
- 75 10.11.1906 г. начала выходзіць у Вільні беларуская газета „Наша ніва“ (апошні нумар выйшаў 7.8.1915 г.), яна адыграла выключна важную ролю ў беларускім нацыянальным і культурным адраджэнні, з ёю супрацоўнічалі Я. Колас, М. Багдановіч, І. Гартні і інш.; Я. Купала нейкі час быў яе рэдактарам.
- 35 4.11.1946 г. стварэнне Юнэска — Арганізацыі Аб'яднаных Нацый па справах асветы, науку і культуры.
- 25 29.11.1956 г. пачатак дзеянасці Фронта адзінства народа.

3.11.1882 Нар. Я. Колас • 7.11.1867 Нар. М. Складоўская-Кюры • 7.11.1917 Вялікая Каstryчніцкая революцыя • 10.11.1759 Нар. Ф. Шылер • 12.11.1840 Нар. А. Радэн • 18.11.1860 Нар. І. Падарэўскі • 21.11.1694 Нар. Вальтер • 29.11.1944 Вызваленне Албаніі • 30.11.1899 Нар. М. Лынькоў.

СТАТАД

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
Н	1	Свята Памёршых	19	Іана, Клеапатры
П	2	Багданы, Табяша	20	Арцёма, Герасіма
А	3	Сільвій, Губерта	21	Іларыёна, Філафея
С	4	Кароля, Альгерда	22	Казанскай іконы Б. М.
Ч	5	Эльжбеты, Славаміра	23	Якава, Ігнація
П	6	Фелікса, Леанарда	24	Афанасія, Арафа
С	7	<i>Вялікая Каstryчніцкая сацыялістычна Рэвалюцыя</i>		
Н	8	Севера, Галдрыяна	26	Дзімітрыя, Феафіла
П	9	Урсына, Тодара	27	Нестара, Капіталіны
А	10	Лены, Людаміра	28	Неанілы, Арсенія
С	11	Марціна, Бартламея	29	Анастасії, Анны
Ч	12	Ронаты, Вітальда	30	Зіновія, Марка
П	13	Мікалая, Станіслава	31	Спірыдона, Нікадзіма
С	14	Рогёра, Серафіна	1	Кузьмы, Дзям'яна
Н	15	Альберта, Леапольда	2	Афонія, Маркіяна
П	16	Эдмунда, Гертруды	3	Іосіфа, Георгія
А	17	Саламеі, Грыгорыя	4	Нікандра, Меркурія
С	18	Рамана, Клаўдзіны	5	Галакціёна, Грыгорыя
Ч	19	Эльжбеты, Севярыны	6	Клаўдзіі, Аляксандры
П	20	Судзіміра, Анатолія	7	Фядота, Кірылы
С	21	Януша, Конрада	8	<i>Mіхаіла</i>
Н	22	Марыі, Цэзыліі	9	Анісіфара, Аляксандра
П	23	Адэлі, Клеменса	10	Радзівона, Алімпа
А	24	Эммы, Флёры	11	Віктара, Сцепаніды
С	25	Эразма, Кацярыны	12	Іана, Ніла
Ч	26	Дэльфіны, Сільвестра	13	Іана Залатавуснага
П	27	Валяр'яна, Віргілія	14	Філіпа, Грыгорыя
С	28	Грыгорыя, Здзіслава	15	Гурыя, Дзімітрыя
Н	29	Блажэя, Сатурніна	16	Мацвея, Сяргея
П	30	Маўры, Андрэя	17	Грыгорыя, Нікана

Гадоў таму:

- 160 10.12.1821 г. нар. рускі паэт, рэвалюцыйны дэмакрат Мікалай Някрадаў (пам. 8.1.1878 г.), аўтар верша „Роздум калі параднага пад'езда“, паэм „Каму на Русі жыць добра“ (1876), „Мароз, Чырвоны нос“ (1863), „Рускія жанчыны“ (1873) і інш.
- 12.12.1821 г. нар. французскі пісьменнік Гюстаў Флабер (пам. 8.5.1880 г.), аўтар раманаў „Пані Бавары“ (1856), „Саламбо“ (1862), „Выхаванне пачуццяў“ (1869) і інш.
- 145 27.12.1836 г. нар. дзеяч польскага і міжнароднага рэвалюцыйнага руху Валерый Урублეўскі (пам. 5.8.1908 г.), працаўшы у Саколцы, удзельнічаў у выданні „Мужыцкай праўды“ і паўстанні 1863 г. на Беларусі, генерал Парыжскай камуны, сябра К. Маркса і Ф. Энгельса.
- 90 9.12.1891 г. нар. выдатны беларускі паэт Максім Багдановіч (пам. 25.5.1917 г.), адзіны прыжыццёвы зборнік вершаў „Вянок“ (1913), яго вершы „Зорка Венера“, „Слуцкія ткачыкі“ і інш. сталі народнымі песнямі.
- 85 1.12.1896 г. нар. савецкі ваенны дзеяч Георгій Жукаў (пам. у 1974 г.), Маршал Савецкага Саюза, чатыры разы Герой Савецкага Саюза, удзельнічаў у ажыццяўленні найважнейшых аперацый Савецкай Арміі супраць фашистыстаў, міністр абароны СССР, аўтар „Успамінаў і роздумаў“ (1969).
- 21.12.1896 г. нар. савецкі і польскі ваенны дзеяч Канстанцін Ракасоўскі (пам. 3.8.1968 г.), Маршал Савецкага Саюза, двойчы Герой Савецкага Саюза, удзельнік найважнейшых бітваў Савецкай Арміі ў апошнюю вайну, міністр абароны Народнай Польшчы, аўтар успамінаў „Салдацкі абавязак“ (надрук. у 1972 г.)
- 80 24.12.1901 г. нар. рускі пісьменнік Аляксандар Фадзееў (пам. 13.5.1956 г.), аўтар раманаў „Апошні з Удэгэ“ (1940), „Маладая гвардия“ (1945) і інш.
- 75 19.12.1906 г. нар. выдатны партыйны і дзяржаўны дзеяч СССР, Генеральны сакратар ЦК КПСС, Старшыня Прэзідіума Вярхоўнага Савета СССР, Маршал Савецкага Саюза Леанід Брэжнёў, тройчы Герой Савецкага Саюза, Ленінская прэмія „За ўмацаванне міру паміж народамі“ за 1972 г.
- 75 23.12.1906 г. нар. беларускі драматург Кастусь Губарэвіч, аўтар п'ес „Брэсцкая крэпасць“ (1950), „На крутым павароце“ (1956), „А куды ж нам падзецца“ (1963) і інш.
- 55 26.12.1926 г. выйшаў на экраны першы беларускі мастацкі фільм „Лясная быль“, рэжысёр Ю. Тарыч.

14.12.1825 Выбух паўстання дзекабрыстаў ● 15.12.1948 Заснаванне ПАРІ
● 17.12.1807 Нар. В. Дунін-Марцікевіч ● 24.12.1798 Нар. А. Міцкевіч ●
30.12.1922 Утворэнне Саюза ССР.

СНЕЖАНЬ

Дзень	Новы стиль	Святы, імяніны	Стары стиль	Святы, імяніны
A С Ч П С Н	1 2 3 4 5 6	Наталіі, Элігіуша Бібіяны, Бальбіны Францішка, Ксавера <i>Барбары</i> Сабы, Крыспіны Ярэмы, Мікалая	18 19 20 21 22 23	Платона, Рамана Аўдзея, Іларыёна Грыгорыя, Анатолія Увядзенне ў храм П.Б. Валіяр'яна, Яраполка Аляксандра Неўскага
П А С Ч П С Н	7 8 9 10 11 12 13	Амбражэя, Марціна Марыі, Святазара Леакадзія, Вяслава Юліі, Даніелі Дамаза, Вальдэмара Дагмары, Аляксандра Луцыі, Атыліі	24 25 26 27 28 29 30	Кацярыны, Аўгусты Клімента, Пятра Якава, Інакенція Паладзія, Рамана Сцяпаны, Васілія Парамона, Нектарыя Андрэя Першазванага
П А С Ч П С Н	14 15 16 17 18 19 20	Альфрэда, Ісідара Ніны, Цэліны Альбіны, Здзіславы Алімпіі, Лазара Грацыяна, Багуслава Габрыелі, Дарыуша Дамініка, Багумілы	1 2 3 4 5 6 7	Філарэта, Наума Авакума, Андрэя Сафоніі, Фёдара Варвары, Юльянія Саввы, Захарыя Мікалая Антонія, Ніла
П А С Ч П С Н	21 22 23 24 25 26 27	Тамаша, Таміслава Зенона, Ганараты Вікторыі, Славаміры Адама, Евы Ражджаство Хрыстова Шчапана, Дзіяніза Яна, Фабіёлі	8 9 10 11 12 13 14	Патапа, Анфісы Анны Міны, Ангеліны Данііла, Ніканы Спірыдона, Аляксандра Яўгенія, Арсенія Калініка, Апалонія
П А С Ч	28 29 30 31	Тэафіліі, Гадзіслава Давіда, Тамаша Ірміны, Яўгенія Меланіі, Сільвестра	15 16 17 18	Паўла, Сцяpana Марына, Феафаній Данііла, Азарыя Севасціяна, Зоі

Гадоў таму:

- 960 Упершыню ў пісьмовых крыніцах упамінаецца Віцебск.
- 940 Пачатак змагання князя Казіміра за далучэнне Мазоўша, памагае яму князь кіеўскі Яраслаў Мудры.
- 915 Закончылася пабудова выдатнага помніка старажытнай архітэктуры — Сафійскага сабора ў Полацку (пачалася ў 1044 г.).
- 865 Упершыню ў пісьмовых помніках упамінаецца Слуцк.
- 755 Князь мазавецкі Конрад запрашае крыжакаў пасяліцца ў Хелмскай зямлі. Пачатак 500-гадовага змагання з крыжацкім засіллем.
- 740 Першае нашэсце татараў на польскія землі.
- 590 Гродна атрымала самакіраванне па магдэбургскому праву.
- 480 У Мельніку над Бугам Аляксандр Ягелончык падпісае акт уніі, які перадаваў дзяржайнае кірауніцтва ў Вялікім княстве Літоўскім і Каралеўстве Польскім магнацкай алігархіі.
- 390 На Балтыйскім моры ўпершыню паявіліся польскія ваенныя караблі с цягамі польскага караля. Знішчэнне евангеліцкіх збораў у Кракаве і Вільні дало пачатак пашырэнню каталіцкага франатызму ў Рэчы Паспалітай.
- 320 У Львове была заснавана Акадэмія, якая дала пачатак Львоўскому ўніверсітету.
- 140 Пачатак вялікага нядароду і голаду ў Англіі і Ірландыі, у выніку за 6 год памерла каля мільёна чалавек. У Расіі пачатак бунтаў сялян супраць вырошчвания і спажывання бульбы.
- 120 Пачатак грамадзянскай вайны ў ЗША паміж паўночнымі і паўднёвымі штатамі.
- 105 Пачалося пераможнае змаганне балгарскага народа супраць турэцкай няволі, з дапамогай балгарскім братам прыйшлі народы Расіі.
- 60 Паўстала Таварыства беларускай школы.
- 55 У студзені пачала перадаваць свае праграмы першая ў Польшчы радыёстанцыя ў Варшаве. Майскі пераварот Ю. Пілсудскага пачынае санацыйную дыктатуру ў міжваеннай Польшчы.
- 50 Адкрыццё Педагагічнага інстытута ў Мінску.
- 40 У ліпені быў створаны Беластоцкі падпольны абласны камітэт КПБ(б), які пакіраваў змаганнем супраць гітлераўскіх захопнікаў.